

geboren Chinezen, die Maleisch spreken en bovendien behoorlijk Javaansch kennen, waarvan er velen behooren tot de Javaansche kerk, zoodat er in de verschillende gemeenten ook wel enkele Chineesche onderlingen en diakenen zijn.

In de tweede plaats de paranakans, die een min of meer Europeesche opleiding hebben gehad, en zich van het Hollandsch bedienen, waarvan er enkelen lid zijn van een Hollandsche kerk.

In de derde plaats de singkehs, de Chineesch sprekende Chinezen, waarvan op verschillende plaatsen een kleine Christelijke groep is.

Onder al deze Chinezen wordt door onze miss. dienaren gewerkt, maar neigens voldoende. Dit kan ook niet. De zendingen toch zijn op den arbeid onder de Javanen, die Mohammedanen zijn, voorbereid. En het gaat toch eigenlijk niet aan, de Chineesche bekeerlingen in een Javaansche of Hollandsche kerk onder te brengen. Daarbij is ook geen onzer zendingen genoegzaam de Chineesche taal machtig.

Magelang en Djocja hebben het geluk samen een Chineeschen sprekenden helper voor dezen arbeid te hebben gevonden, maar dan blijft het werk nog gebrekkig. Iets beter zal het worden, wanneer de thans op den Hollandschen cursus der Opleidingsschool te Djocja voor de gemeenten van Solo en Djocja opgeleide Chineesche helpers klaar komen. Maar deze zijn toch niet meer dan „helpers“, en er is niemand, die zich geheel geven kan.

Hoe het op andere zendingsterreinen is?

West-Java van de Ned. Zend. Ver. is zeer bevoorrecht. Daar toch werkt de heer Hoppe, die in China een opleiding heeft gehad, en zich geheel aan het werk kan geven. En de vruchten blijven dan ook niet uit.

Ziet, zulk een man moest ook op ons zendings-terrein zijn!

De zending onder de Chinezen is een probleem. Het gaat niet aan, te zeggen: laat ze aan hun lot over! En daarom hebben onze miss. dienaren, hoe overstelpt zij met werk ook zijn onder de Javanen, toch ook aan deze heidenen gedacht. Maar natuurlijk kan er niet veel aandacht aan hen besteed worden. Ook een zending heeft maar één lichaam.

De eenige uitweg zou zijn een afzonderlijken miss. predikant voor de Chinezen te benoemen. Maar wie zou dit moeten doen?

Als wij ons herinneren, welk een ellende er reeds met Wonosobo is, dan is wel duidelijk, dat zulk een predikant op het oogenblik tot de onvervulbare wenschen behoort. Alle kerken hebben de handen vol.

De synode heeft dan ook maar weer hetzelfde besluit genomen als vorige malen, om n.l. aan de zendingsdeputaten opdracht te verlenen eenige kerk in Holland (bedoeld wordt: Nederland) af op Java, die voor den zendingsarbeid onder de Chinezen een missionair predikant wenscht te beroepen, te steunen met een bedrag tot een maximum van f4000 per jaar.

Dit besluit is niet meer dan een demonstratie. De synode verwachtte niet, dat het effect zal sorteren. Het is, om onze kerken te laten voelen, hoe groot de nood aan arbeiders is, en dus ook aan geld.

Een ieder, die de zendingsfilm heeft gezien, herinnert zich de cijfers van de uitgaven voor tabak, cigarettens, sterke drank enz. en de zending, en welk een schrille tegenstelling deze vorinden. Er kan nog zooveel meer in de zending gedaan worden, als alle Christenen maar inderdaad naar vermogen gaven.

J. D. W.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN.

Uit de Pers.

De werken van Dr Warfield.

Prof. Warfield was een van de grootste Gereformeerde theologen, die Noord-Amerika heeft opgeleverd.

Toch was hij hier niet zó bekend, als hij verdiende.

Hij was geen man van het groote boek (hoewel hij ook boeken heeft geschreven) maar van het tijdschriftartikel.

De schriftelijke nalatenschap is echter niet gering te noemen.

Alleen was zij niet gemakkelijk te naderen. Nu zal daarin echter verandering komen.

„De (Am.) Wachter“ brengt ons het heuglijke nieuws:

„The Presbyterian“ van den 12den Januari meldt, dat de voornaamste artikelen, welke Dr Benjamin Breckinridge Warfield voor verschillende bijbelsche dictionaries en encyclopedias en voor theologische reviews, voornamelijk voor de Princeton Theological Review heeft bijgedragen, nu herdrukt en door de Oxford University Press in boekvorm zullen worden uitgegeven.

Dat belooft een werk van deelen te worden. Het eerste deel, dat reeds klaar is, handelt over Openbaring en Inspiratie. Het tweede bevat de voornaamste artikelen, die Dr Warfield geschreven heeft over onderscheiden bijbelsche geloofswaarheden, zooals de Drie-eenheid, Voorverordening, Geloof, de Persoon van

Christus, enz. Het derde deel houdt in zijn historisch-critische artikelen over den Persoon en het Werk van Christus. De volgende drie deelen, 4, 5 en 6 geven historische theologie, insluitende de artikelen over Augustinus, Calvijn en de Westminster Belydenis. De deelen zeven en acht handelen over het Perfectionisme. Deel negen zal allerlei artikelen van verschillende aard bevatten. En het tiende heeft de herdrukken van de voornaamste boekbeoordelingen, die de schrijver geleverd heeft.

Velen hebben betoond dat Dr Warfield niet een Dogmatiek geschreven heeft. Blijkbaar achtte hij zelf er den tijd niet rijp voor; maar in deze tien deelen wordt ongetwijfeld een rijkdom van het edelste materiaal aangeboden, waarvan met dankbaarheid gebruik zal worden gemaakt door den geleerde, die het ondernemen zal een nieuwe Gereformeerde Dogmatiek ons te leveren.

Dr Warfield was een buitengewoon man in zeer vele opzichten; a brilliant teacher, zoo heb ik menigmaal van zijne leerlingen gehoord, een man van diepe geleerdheid, kolossaal omvangrijke kennis en met een innig, vroom gemoed.

Met Dr A. Kuyper en Dr H. Bavinck wordt hij in Nederland zoowel als hier in één adem genoemd. Stellig zullen daar en hier de werken van dit drietal genieën in de godgeleerdheid spoedig naast elkander in vele studeerkamers van professors en leeraars priken.

Het tijdt geen twijfel of ook ten onzent zal deze uitgave aftrek vinden.

Franciscus Turretinus vertaald.

Hetzelfde blad maakt gewag van nog een andere grootsche onderneming.

Turretinus behoorde tot onze beste theologen uit den na-reformatorischen tijd, al kan men hier en daar bij hem reeds bemerken, dat er een vervalperiode aanstaande was.

In Amerika wordt de behoefte aan een goede vertaling van zijn geschriften sterk gevoeld.

En nu meldt het genoemde blad:

„The United Presbyterian“ van den 5den Januari heeft dienaangaande een meedogend bericht. In 1847 verscheen de laatste uitgave van Turretinus te Edinburgh. Nog geen tien jaren daarna vertaalde Prof. G. M. Giger van Princeton College het geheele werk voor eigen gebruik, op uitstekende wijze. In 1920 is het handschrift dier Engelsche vertaling in het bezit gekomen van het Princeton Seminary. In den laatste tijd is men bezig het handschrift per typewriter te kopiëren. Ongeveer een derde van het geheel ligt zoo gereed.

Wat echter noodig is, is dat het geheele werk ter perse ga en in boekvorm uitgegeven worde. Het zou dan een werk worden van zeven deelen, elk deel ongeveer vijf honderd bladzijden hebbende. Een zekere uitgever heeft berekend, dat een uitgave van driehonderd op ongeveer 31.000 dollar zou komen. Een heele onderneming, waaraan niet vele uitgeverij zich zouden willen wagen. 't Zou al iemand moeten wezen, die bijzondere voorliefde voor de Gereformeerde Theologie moest hebben, om zulk een kapitaal in de onderneming te durven steken.

Het artikel in „The United Presbyterian“ eindigt dan ook in een vraag, of liever nog, in een verzoek, of niet iemand, of anderszins een vereeniging, zich zou willen aanbieden, om deze taak op zich te nemen. Daarbij herinnert de schrijver aan The Calvin Translation Society, die ons de vertaling van Calvijn's werken in ongeveer vijftig deelen geleverd heeft.

Zeer hopen we, dat er spoedig een gunstig antwoord op die vraag gegeven worde.

Daar zijn verscheiden werken uit den tijd der Reformatie, die voor de Theologie in ons land dreigen verloren te gaan. 't Zou een ramp zijn als dat gebeurde.

Nu het Latijn niet meer de kerkelijke taal is gelijk in den tijd der hervorming, zullen er van de uitnemendste werken uit die periode vertalingen moeten worden geleverd, om ze aan de vergetelheid te ontrukken. En zonder twijfel zou de Engelsche taal voor zulk een doel de meest geschikte zijn, omdat daarin het grootste aantal lezers zou kunnen worden bereikt.

Er is dus wel een heele som mee gemoed.

Het blad vraagt: „Zouden er in onze Gereformeerde kringen van Nederlandsche herkomst mischienen ook zijn, die raad weten“.

Hiermee zijn natuurlijk bedoeld de Gereformeerden in Amerika.

In Nederland zal men wel niet op een debiet van eenige betekenis mogen rekenen.

De geïnteresseerden zijn nog wel zoo goed thuis in het Latijn — en het Latijn van Turretinus biedt geen groote moeilijkheden — dat men aan de oorspronkelijke werken de voorkeur zal geven.

Daarenboven zijn die aanmerkelijk goedkoper, dan de Engelsche vertaling ooit zal kunnen zijn.

Wij zullen er ons echter voor Amerika en Engeland in verheugen, wanneer deze vertaling tot stand komt.

HEPP.

PERSCHOUW.

De majesteit van het Woord of de vroomheid van één zijner lezers?

Terwille van den grooten ernst, die het debat over de theologie van Karl Barth langzamerhand blijkt te kenmerken (ik wilde wel, dat alle lezers begonnen, dit te erkennen, dan zal ik niet van onnodige polemiek beschuldigd worden), wil ik hier citeeren, wat ik schreef in „Leidsche Kerkbode“:

Lezers van dit blad behoeven niet te vreezen, dat ik hen vernooien zal met de vraag wat te verstaan is onder de theologie van den Zwitserschen godgeleerde Karl Barth. Daarvoor leent zich ons blad niet. Genoeg te zeggen, dat Karl Barth een theoloog is, die in het buitenland veelzins een nieuw geluid liet hooren; een geluid, dat in de kringen waarin Barth optrad, zonder twijfel velen de stem van den hoogen God kan doen hooren, dat weer veelzins de oude klanken van Calvijn doet vernemen in een omgeving, die daar geheel aan onvreemd was, en waarin zeer veel ons toesprekt, als het erom gaat, den persoon en het werk van Karl Barth te waardeeren.

Iets anders is, of deze theoloog ons helpen kan. En nu zijn er inderdaad menschen, die eerlijk overtuigd zijn, dat de consequenties en vooral de grondgedachten van dezen godgeleerde tenslotte ons ontrooven wat tot nu toe Gereformeerd geweest is en wat beleiden werd in de belijdenis der kerk en nog heel veel meer. In dat gevoelen staan trouwens aan hun zijde zeer veel theologen van het buitenland. Zelfs Dr de Hartog, wiens filosofische opvattingen ons ook meermalen roof schijnen te plegen aan de theologie, deelt die meening. Ik zelf schaar me ook onder hen, die die den persoon van Barth hoogachten, zijn werk met belangstelling volgen, maar meenen, dat hij als leider ons niet geven kan, wat we hebben moeten, maar ons afneemt, wat wij noodig hebben en bewaren moeten om Gods wil.

Nu kan het weekblad „Woord en Geest“ daarover in meening verschillen. Miss het blad kan ontzenuwen wat van zeer onderschefflen kant is opgemerkt, heeft het daartoe zelfs plicht.

Maar wat niet te waardeeren valt, dat is de aanpak van deze kwestie. Reeds wees ik in een ander blad erop, dat Dr Baskies heel goedkoop redeneert, als hij het verzet tegen Barth dadelijk maar rangschikt onder de aitingen van een farizeuwschen Asser-geest. Het feit, dat de buitenlanders vaak redeneeren, zooals de Asser-theologen en dat Dr de Hartog, met wien Dr Baskies en Dr Geelkerken officieel zich opmaken tot apologie van het christendom, ook veel van de Gereformeerde bezwaren onderschrijft, had van deze probleemstelling wel kunnen afhouden. Maar dat is nu eenmaal zoo.

Thans komt Dr Aalders in „Woord en Geest“ met een artikel over Karl Barth. En hierop wil ik nu wijzen: de aanpak van dat artikel brengt ons zoo ver van elkaar. Dr Aalders redeneert dadelijk over de uithemende qualiteiten van Karl Barth als christen. Maar daarover verschillen wij niet. Het is voor ons in dezen tijd niet de vraag of er een herder is, die het goed bedoelt, maar of de schapen de goede weide krijgen. Het gaat in dezen tijd niet om de qualiteiten der herders, maar om den nood, de erfens der schapen.

En men moet nu kunnen verstaan, dat er menschen zijn, die tegen Barth opponeeren om des gewetens wil. Als het hun te doen was om een biografie, om waarheering van den persoon, om contrasten tusschen iemands verleden en heden, of tusschen vroegere Calvinverwerping en belieningsche overhuiging naar Calvijn, ja, dan zou er plaats te over blijven voor waardeering.

Maar als er leiders komen, die de leer van Barth critiekloos doorgeven zonder nader onderzoek soms, of opzettelijke ontleding, dan gaat het straks in het debat, enkel en alleen om die leer en dan kan de persoon die haar predikt, geheel buiten beschouwing blijven.

Dat nu Dr Aalders juist over den persoon van Barth spreken gaat, typeert de tweedele houding, die hij en ik aannemen. In den kring waarin Dr A. behaas terecht kwam, is dat de laatste jaren schering en inslag geweest: men zoekt naar fijne typen en karakters, en leent hun graag het oor; terwijl anderzijds de aversie tegen bepaalde personen, of tegen de ware of vermeende incongruentie in hun optreden, het oog deed sluiten voor wat toch in hun leer goeds en blijvends was.

Typeerend is ook, dat Dr Aalders als motto boven zijn artikel plaatst: Psalm 42:11 en daarmee Barth voorstelt als iemand, die door wederpartijders tot hem zeggen: „Waar is uw God?“, terwijl toch zij, die hier thans als „wederpartijders“ van Barth ten toon gesteld worden, indertijd zelf den persoon van Barth publick hebben verheerlijkt, b.v. deze uw onderdanige dienaar, maar tegen de leer van dien persoon hebben moeten opkomen, omdat ze meenen, dat de menschen, met wie zij één zijn in geloof, indien zij worden ingezet met de leer van Barth, straks zullen staan zonder antwoord op de vraag: Waar is uw God?

Kan het vraagstuk niet zóo gesteld worden? Het debat zou er bij winnen.

Nu wordt het vraagstuk telkens vermociend. B.v. als Dr Aalders als volgt redeneert:

„Barth durft de vraag stellen, de eenvoudige, nuchtere vraag: Wat staat er in den Bijbel?“

Is het niet om te gieren?

Is het niet om te gillen?

Wat 'n aanstellerij! Die man, hoe durft hij!“

Dit laatste moois komt dan zoogenaamd uit den mond dier orthodoxe wederpartijders, die niet zooals Dr Aalders over Barth denken.

Maar zoo redeneert Dr Aalders al te goedkoop door dik en dun heen. Zoo maakt hij van opponen een karikatuur.

Als Barth de vraag stelt: Wat staat er in den Bijbel, neen, dan „gieren“ en dan „gillen“ de menschen niet, tegen wie Dr Aalders het heeft. Voor zoover zij meenen, dat Barth ons de klare kennis Gods in de Schrift afneemt — al bedoelt hij het niet — gieren en gillen ze niet, maar waarschuwen ze ernstig. En Dr Aalders heeft daar geen kwaad van te zeggen; tenzij hij hun argumenten weerlegt. En voor zoover zij van Barth leeren kunnen, doen zij het ook.

Dr Aalders gaat zijn andersdenkende broeders niet weerleggen, maar op zij zetten, door een karikatuurbeeld te geven. Dat is niet zoo bedoeld — van

hem gele-
tegen wa-
geest des
karikatur-
schismati-

De „an-
Aalders.
deze bev-
men hem
waarschu-
schree-
moet tie-
schreeuw-
klare kerk-
gehouden
men van
Het ka-
die daar-
volk,
der gien-
gillens.

Ja, ma-
hoogmoed-
tors en.

Ook hi-
dit oorde-
van Om-
door Bar-
aanvaard-
de Aald-
probleem-
zei ik
theologie-
dien bre-
noemde
maakt. Be-
is van
niet alle-
Want da-
enlertee-
teekenins-
wust en
ligt volge-
oordeel:
bedoelt
mijn per-
een theo-
belijdenis-
overleggi-
zien. Al-
„heogno-
de 3 for-
toch.

Zóó a-
Aalders,
mij, en
is uw
schreeuw-
sche he-
landsche
angstre-
Zij zeg-
terug in
aanneme
hoogmoed-
Barth ze-
ding“ te-
tegende-
misleide
Aalders'
schen d-
staan, d-

Voor-
omdat
kringen-
om zijn
al kost-
als obje-
Het a-
ervan, i-
ting, va-
tergrond-
En da-
er op-
subject-
is uw
is een

Er ga-
volgens
debater,
hebben-
leli dan-
een wo-
meer te-
inzet op-
ik heb-

En K-
„Danke!“
iemand-
bij u i-
aanvaar-
hij, hij-
onvroon-
de theo-
ten der-
dat God

Dit ar-
artikel v-
van art-
daad de-
gevolg is

Dr Aal-
Ik kan
zijn een-
den inve-
stukken
nomen n-
Maar het
zicht, zij
meerd.